سرمقاله

بازیگران تورم در صحنه سیاست

ادامه از صفحه ۱

وقتی متغیری مانند تورم برای مدت زیادی در حول مقدار ثابتی نوسان می‌کند می‌توان برای فهم آن به بعد تعادل بلندمدت به آن نگریست. مزیت چنین دیدی این است که به‌جای توجه به اتفاقات مقطعی به دنبال نیروهایی بنیادی‌تر است که این تعادل را ایجاد می‌کنند و پایدار نگه می‌دارند. مفهوم تعادل این است که نیروهایی در ساختار اقتصاد هستند که مقدار بلندمدت تورم را تعیین می‌کنند. وقتی تورم از محدوده مقدار تعادلی افزایش یا کاهش می‌یابد، این نیروها با قدرت متفاوت فعال می‌شوند و آن را به محدوده تعادلی برمی‌گردانند. دید تعادلی و شناخت این نیروها راهحل را هم به ما پیشنهاد می‌دهد که طبعاً باز تغییر در نقطه توازن نیروها می‌گذرد. می‌دانیم که تورم در نهایت بر اثر افزایش حجم پول ایجاد می‌شود.

در اقتصاد ایران که بانک‌مرکزی حجم پول را نه با محاسبات اقتصادی، بلکه با محاسبات سیاسی دولت تنظیم می‌کند، می‌توان یک‌درجه عمیق‌تر شد و به نیروی افزایش‌دهنده حجم پول پرداخت. با اطمینان بالایی می‌توان گفت که تمامی دولت‌ها در ایران تمایل داشته‌اند با هزینه کردن از منابع عمومی، رفاه عموم را افزایش دهند. بخش بزرگی از این هزینه‌ها در قالب فروش برخی کالاها و خدمات به قیمتی پایین‌تر از هزینه تهیه آنها بوده است. از اواخر دهه ۸۰ طرح پرداخت یارانه نقدی هم به آنها افزوده شد که چون میزان پرداخت از درآمدهای حاصل از طرح بیشتر بود، در نهایت در قالب افزایش هزینه‌های عمومی ظاهر شد. به این بیفزایید جبران خسارات اوضاع شرکت‌های دولتی و شبه‌دولتی را که خدماتی را به اقشار و گروه‌های خاص می‌دهند؛ بدون اینکه تولیدشان توانایی پوشش هزینه‌ها را داشته باشد.

تمامی این هزینه‌ها باعث افزایش مصرف شده و ولی نقش بزرگی در افزایش تولید نداشته و برعکس، انواع هزینه‌های جانبی برای اقتصاد داشته و از جمله هزینه‌های هنگفت را به بودجه دولت تحمیل کرده است. تمایل به هزینه کردن به دلیل فراهم کردن رفاه از طریق قیمت پایین برای حمایت عموم مردم و به دلیل ایجاد امتیازات و رانت‌ها محسوبی برای گروه‌های ذی‌نفوذ حمایت صاحبان امتیاز را دارد که مدام به دنبال افزایش سهم خود هستند. به عبارت دیگر، نخستین عنصری که تعادل بلندمدت تورم را شکل می‌دهد، تمایل دولت، عموم مردم و گروه‌های ذی‌نفوذ به افزایش هزینه است. توجه کنید که این عنصر به انگیزه‌های بازیگران مهم در عرصه اقتصاد سیاسی مرتبط است نه به متغیر صرفا اقتصادی.

عنصر دوم که بخش کسب منابع است هم با اقتصاد سیاسی بازیگران مرتبط است. منبع اصلی هزینه‌های عمومی در اقتصاد ایران درآمدهای نفتی بوده است. دولتی بودن نفت، آن را از محاسبات اقتصادی خارج و کاملا متاثر از سیاست‌های دولتی می‌کند. حتی اگر از جنبه صادرات نفت و تاثیرپذیری آن از روابط بین‌المللی بگذریم، در بعد داخلی، اینکه دولت به دلیل محاسبات سیاسی نمی‌تواند هزینه تمام‌شده سوخت را از مردم بگیرد، مستقیما نتیجه دولتی بودن نفت است. به‌علاوه دولتی که مالک نفت است، می‌تواند از آن به‌عنوان پشتوانه سیاسی و کسب حمایت عموم مردم و نیز گروه‌های ذی‌نفوذ استفاده کند؛ بدون اینکه به مالیات متوسل شود. مالیات که در کشورهای بدون نفت منبع اصلی درآمدهای دولت است، در ایران بخش کوچکی از منابع را تشکیل داده است. مالیات‌گیری از بخش بزرگی از مردم کاری پردردسر است که دولت‌ها به درگیر شدن در آن تمایلی ندارند. این کار به سازمانی کارآمد نیاز دارد که بتواند با ترکیبی از اقناع و حسابرسی و بر مبنای اطلاعات صحیح مالیاتی اخذ کند که مردم علی‌الاصول آن را عادلانه بدانند. دولت انگیزه و شاید توانایی تاسیس چنین سازمانی را ندارد. همچنین دولت به دلایل سیاسی انگیزه قوی برای مالیات‌گیری از گروه‌های ذی‌نفوذ ندارد؛ گروه‌هایی که در بخش‌های بزرگی از اقتصاد ایران حضور دارند.

ترکیب این دو عنصر عدم‌توازنی را ایجاد کرده است که نتیجه آن مازاد هزینه‌ها از درآمدهاست. افزایش حجم پول آسان‌ترین راه تامین منابع اضافه است. فایده سیاسی آن برای سیاست‌مدار این است که هیچ هزینه مستقیمی برای او ندارد. هزینه‌های بسیار سنگین آن برای اقتصاد در بلندمدت در قالب تورم ظاهر می‌شود. تمامی دولت‌های ایران از این ابزار تا جایی استفاده کرده‌اند که این هزینه‌های بلندمدت مخاطرات سیاسی داشته است. تنها در این حالت بوده است که درصد کاهش آن برآمده‌اند. تورم متوسط ۲۰درصدی برای بیش از چهار دهه نتیجه محاسبه هزینه و فایده سیاسی ایجاد تورم بوده است. این نرخ تورم با معیارهای جهانی که برای بیشتر کشورها تکرقمی و برای بسیاری از کشورها نزدیک به صفر بوده، نرخی بسیار بالا به شمار می‌رود، ولی از آنجا که اقتصاد ایران به این نرخ‌ها عادت کرده و ایجاد آن برای سیاست‌مدار کم‌هزینه‌تر از سایر گزینه‌ها بوده است، همواره شاهد این میزان از تورم بوده‌ایم. وجود نوعی تعادل به معنای ثبات همیشگی آن نیست. هر یک از نیروهای فوق‌الذکر که به طور دائمی تغییر کنند، سبب تغییر در میزان تورم تعادلی می‌شود. در سال‌های اخیر، عامل اصلی تامین منابع عمومی یعنی پول نفت تقریبا از این معادله حذف شد. دولت نتوانست راحلی برای آن پیدا کند، نه از طریق افزایش مالیات‌ها، نه از طریق افزایش قیمت کالاهایی که ارائه می‌کرد و نه از طریق کاهش هزینه‌ها. نتیجه آن بود که نقطه تعادل به سطوح بالاتر نقل مکان کرد. اثرات تورم بالا که در سال‌های اخیر به‌طوری ثابت بیش از ۴۰ درصد بوده، برای اقتصاد ایران بسیار مخرب بوده است. جزئیات این اثرات به‌کرات ذکر شده است و نیازی به تکرار آنها نیست. همین امر است که کاهش تورم را در صدر لیست اصلاح اقتصاد ایران قرار می‌دهد. در برخی از سال‌ها بخشی از افزایش قیمت‌ها در اقلام خاص می‌تواند ناشی از اصلاحات قیمتی در برخی از حوزه‌ها مانند حذف ارز دولتی یا افزایش قیمت جهانی برخی کالاهای وارداتی باشد. ولی اولا این مورد نادر و موقتی‌اند؛ ثانیا اثرات بلندمدت مثبت آنها منفی تولد توجیه‌کننده آنها نباشد. انتظار از سیاست‌گذار این است که از تحلیل‌هایی که عوامل حاشیه‌ای را در متن می‌نشاند پرهیز کند و به ریشه‌ها بپردازد. بخش اصلی تورم ایران در اقتصاد سیاسی بودجه ریشه دارد و کاهش آن هم از همین راه می‌گذرد. تصویری که در بالا ارائه شد، متغیرهایی را معرفی می‌کند که برای کاهش تورم می‌توان سیاست‌گذار را به آن ارجاع داد. گزینه‌های عمده از این قرار است: افزایش درآمد نفتی دولت، افزایش مالیات‌ها، اخذ قیمت بالاتر از کالاها و خدمات دولتی، کاهش هزینه‌ها و در نهایت تامین مالی از طریق چاپ پول. کاهش در هریک از اقلام هزینه‌ای و افزایش در هریک از اقلام درآمدی، در کوتاهمدت پایندگانی دارد. انتخاب هر سیاست در واقع انتخاب این بازندگان است. شاید یافتن بهترین و کم‌هزینه‌ترین سیاست برای اقتصاد ایران آسان نباشد؛ ولی ناگاهی به ساختار اقتصاد ایران یکنفر را برای ما روشن می‌کند. در اقتصاد ایران تعداد زیادی از بازیگران نزدیک به مراکز قدرت وجود دارند که همواره از تحصارات امتیاز آور استفاده کرده‌اند تا منافع خود و حامیان سیاسی‌شان را تامین کنند. این بازیگران، مانند انواع سازمان‌ها و گروه‌های صاحب قدرت و بسیاری از شرکت‌های دولتی و شبه‌دولتی، حجم بزرگی از منابع عمومی را مصرف کرده‌اند و ولی نفعشان برای اقتصاد ایران در بهترین حالت صفر و به احتمال زیاد منفی بوده است. هر اصلاحی در ساختار بودجه که منابع و امتیازات اختصاصی داشته‌اند به این بازیگران را کاهش و مالیات اخذشده از آنها را افزایش دهد، با مخالفت پنهان و آشکار عموم مواجه خواهد شد و محکوم به شکست است. به مصداق ضرب‌المثل حکیمانه «یک سوزن به خودت بزن، یک جوال دوز به مردم»، اگر اصلاح از ساحیان قدرت و امتیاز شروع نشود، می‌توان به جدیت دولت در حل مشکل باور داشت و از مردم خواست که بخشی از هزینه‌های اصلاحات را بپذیرند؛ ولی اگر قدرتمندان از هر قشاری مصون بمانند، از سوی عموم ناعادلانه تلقی خواهد شد و باید در موفقیت آن تردید داشت.

دکتر حسین عباسی
اقتصاددان
Alborz.payam@gmail.com

با رأی نمایندگان؛

کلیات لایحه ارتقای امنیت زنان تصویب شد

نمایندگان مجلس شورای اسلامی با کلیات لایحه پیشگیری از آسیب دیدگی زنان و ارتقای امنیت آنان در برابر سو رفتار موافقت کردند.

به گزارش پیام آشنا، نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی دیروز (یکشنبه ۲۰ فروردین ماه) مجلس شورای اسلامی با کلیات پیشگیری از آسیب دیدگی زنان و ارتقای امنیت آنان در برابر سو رفتار با ۱۹۰ رأی موافق، ۴۵ رأی مخالف و ۹ رأی ممتنع از مجموع ۲۴۶ نماینده حاضر در جلسه موافقت کردند.

در جمهوری اسلامی قوانین حمایتی زیادی درباره زنان وجود دارد

فاطمه قاسم‌پور در تشریح گزارش کمیسیون اجتماعی در مورد لایحه یک فوریتی پیشگیری از آسیب دیدگی زنان و ارتقای امنیت آنان در برابر سو رفتار، گفت: اعضای کمیسیون در جلسات متعددی با حضور مسئولان دستگاه‌های ذیربط در حوزه زنان بحث‌ها و تبادل نظرهای زیادی را انجام دادند تا این لایحه تکمیل شود.

نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی بیان کرد: دین مبین اسلام نگاه ویژه ای به جایگاه زنان دارد و هرگونه سوء رفتار با زنان را مذموم تلقی کرده است. همچنین رهبر انقلاب نیز بارها در جلسات متعدد به موضوع ظلم به زنان و اهمیت حمایت از جایگاه آن‌ها اشاره کرده اند و بر لزوم حمایت قانونی از زنان به ویژه در بستر خانواده تاکید جدی داشته اند. ایشان در ۱۲ دی ماه سال گذشته طی دیدار با فعالان حوزه زنان تاکید کردند کاهی مردان با تکیه بر توان جسمی خود بر زنان ظلم می‌کنند، لذا برای حفظ نهاد خانواده باید قوانین آنچنان محکم باشد که چنین موضوعی رخ ندهد.

رئیس فراکسیون زنان مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: با توجه به خلأهای موجود در این عرصه و رویکرد پیشگیرانه و حمایتی، پرداختن به حوزه زنان دارای اهمیت ویژه ای است. از این رو فرآیند تدوین لایحه مذکور از سال ۹۰ و در دولت دهم آغاز و پس از اخذ نظرات قوه قضائیه توسط دولت دوازدهم به مجلس ارائه شد. بخش اعظم مفاد این لایحه بر قانون مجازات وجود داشت لذا بررسی‌های کارشناسی صورت گرفت تا نگاه صرف حقوقی مشکل آفرین نباشد. نمایندگان تلاش کردند با نگاه حمایتی تبعات مداخله در امور خانواده کاهش یابد و سه محور پیشگیرانه، حمایتی و کیفری در این لایحه مورد تاکید قرار گرفته است. همچنین تقویت رویکرد حل مسئله، کاهش مفاد جرم‌انگاری و تقویت رویکرد ترمیمی در دستور کار قرار گرفت.

قاسم‌پور گفت: در جمهوری اسلامی قوانین حمایتی زیادی در خصوص زنان وجود دارد، اما خلأهایی نیز حس می‌شود که این لایحه به رفع آن‌ها کمک شایانی می‌کند.

استاندار البرز:

بسته ویژه تامین مسکن جوانان در شرف ازدواج تدوین و اجرایی شود

نماینده عالی دولت در استان البرز گفت: باید از بخش خصوصی برای تولید مسکن ارزان و باکیفیت بهره برداری شود.

به گزارش پیام آشنا، مجتبی عبداللهی در جلسه قرار گاه تامین مسکن استان که روز یکشنبه ۲۰ فروردین ماه ۱۴۰۲ در سالن شهدای دولت استانداری برگزار شد، ضمن آرزوی قبولی طاعات و عبادات در ماه مبارک رمضان، افزود: ایجاد تعاونی ها و تامین زمین مناسب برای ساخت مسکن باید در اقدامی ویژه و با ضرب الاجل شناسایی و جانمایی شود تا موانع آن برای اختصاص به تعاونی ها برطرف شود.

وی ادامه داد: تعیین تکلیف و بسترسازی برای بهره برداری از اراضی احصا شده برای تعاونی ها باید توسط فرمانداران و شهرداران استان صورت گیرد.

عبداللهی گفت: هدف از راه اندازی تعاونی ها، سرعت بخشی به ساخت و ساز و تولید مسکن با هدف خانه دار شدن مردم و ایجاد اندوخته و ثروت برای خانواده ها است.

وی با تاکید بر اینکه بسته تشویقی برای سازندگان مسکن در بخش خصوصی تهیه شود، افزود: تعداد صدور پروانه شهرداری ها در راستای نهضت ساخت مسکن، نوسازی بافت فرسوده و مورد نظارت و ارزیابی قرار می گیرد.

استاندار البرز گفت: سازمان نظام مهندسی استان باید در جلسه حضور پیدا کند و برنامه خود را برای حمایت از ساخت و ساز مسکن اعلام کند.

عبداللهی با بیان اینکه باید از بخش خصوصی برای تولید مسکن ارزان و باکیفیت بهره برداری شود، افزود: باید شرایطی فراهم شود که اقشار مختلف مردم اعم از معلمان، کارمندان و کارگران به مسکن با قیمت منطقی و ارزان دست یابند، این امر در تعامل دولت و سازندگان بخش خصوصی و راه اندازی تعاونی های مسکن امکان پذیر خواهد بود.

وی گفت: بسته ویژه تامین مسکن برای جوانان و افرادی که در شرف ازدواج هستند باید طراحی شود و شرایط و بستر خاصی برای تشویق جوانان به تشکیل خانواده فراهم شود.

استاندار البرز افزود: ۹ طرح ویژه تامین مسکن در حضور رئیس جمهور محترم ارائه دادیم که اهم آنها جلب مشارکت بخش خصوصی برای تولید مسکن بوده است.

وی گفت: اداره کل راه و شهرسازی باید در این راستا با اهتمام و جدیت اقدام کرده و گزارش روند امور را ارائه دهد.

عبداللهی با تاکید بر ضرورت ایجاد بسترهای لازم برای افزایش جمعیت در روستاها و مهاجرت معکوس به روستاها، افزود: باید تدابیری اتخاذ شود که این امر در استان البرز با توجه به ظرفیت های فراوان، محقق شود.

رئیس سازمان بازرسی کل کشور:

آمار مشخصی در مورد میزان فرار مالیاتی وجود ندارد

رئیس سازمان بازرسی کل کشور گفت: متاسفانه هر چند در مورد میزان فرار مالیاتی آمار مشخصی هم وجود ندارد؛ اما به دلیل شفاف نبودن نظام مالیاتی و وصول مالیات به صورت سنتی روز به روز افزایش پیدا می کند.

به گزارش پیام آشنا، نشست «بررسی و ارائه راهکارهای تحقق شعار» با صاحب‌نظران اقتصادی نقشه راه این سازمان برای تحقق شعار «مهار تورم و رشد تولید» برگزار شد.

خدایان در این نشست گفت: دولتی بودن اقتصاد، بیماری مزمنی است که مشخص نیست چه زمانی کشور بتواند از آن رها شود، موضوعی که از قبل انقلاب شروع شده و بعد از انقلاب نه تنها کاهش نیافت بلکه به لحاظ جنگ تحمیلی گسترش یافت و پس از آن نیز اگرچه خصوصی سازی آغاز گردید؛ اما همچنان توفیقات چندانی حاصل نشده است.

وی در ادامه به بیان نکاتی پیرامون حمایت از سرمایه گذاری مشروع پرداخت و به عنوان اولین نکته لزوم فرهنگ سازی در این حوزه را مورد اشاره قرار داد.

رئیس سازمان بازرسی کل کشور تصریح کرد: در کشور ما در مقوله خصوصی سازی، سرمایه گذار و سرمایه‌گذاری فرهنگسازی لازم صورت نگرفته و دیدگاهی که نسبت به بخش خصوصی وجود دارد؛ باید مورد تجدیدنظر قرار گیرد. مشاهده می‌شود که با دید دیگری به سرمایه گذار نگاه می‌کنند در حالی که در شرع مقدس سرمایه گذاری که سرمایه او از راه مشروع به دست آمده محترم است.

تضعیف بخش خصوصی نکته دوم خدائیان در بیان مشکلات حوزه تولید بود.

وی ادامه داد: زمانی که تولید رونق پیدا نکند و سرمایه گذاری نشود چگونه می‌خواهیم اقتصاد رشد داشته باشد، با تورم کم شده و عرضه و تقاضا تناسب داشته باشد؟

خدائیان تاکید کرد: با ادامه این روند، بخش خصوصی نمی‌تواند با بخش دولتی و شبه دولتی رقابت داشته باشد، در حالی که در قانون به موضوع توانمندسازی اشاره شده است.

وی در بیان مصداق به ماده ۱۹ قانون نحوه اجرای اصل چهل و چهار قانون اساسی ناظر بر اصلاح ساختار در زمانی که قرار است صنعتی واگذار شود، اشاره کرد و با طرح این سئوال که آیا ما شرکت‌ها و کارخانه‌هایی را که به بخش خصوصی واگذار می‌کنیم مشکل دار هستند یا خیر؟ تصریح کرد: معمولا کارخانه‌های مشکل دار را با کلی دیون واگذار و آن را به حال خود رها می‌کنیم.

اعتماد به بخش خصوصی سومین نکته مورد تاکید رئیس عالی‌ترین نهاد نظارتی کشور بود. خدائیان با اشاره به اینکه برنامه‌ای برای توانمندسازی بخش خصوصی وجود نداشته است؛ اظهار کرد: پس از واگذاری یک کارخانه، مشکلات شروع می‌شود و به همین دلیل بسیاری از خصوصی سازی‌ها موفق نبوده و باعث بدبینی شده است در حالی که اگر به بخش خصوصی اعتماد شده و توانمند سازی صورت گیرد، به نفع جامعه خواهد بود و رونق تولید را به همراه خواهد داشت. البته باید واگذاری به کننده کار صورت گیرد نه کسی که الفبای کار را نمی‌داند.

رئیس سازمان بازرسی خاطرنشان کرد: متاسفانه هر چند در مورد میزان فرار مالیاتی آمار مشخصی هم وجود ندارد؛ اما به دلیل شفاف نبودن نظام مالیاتی و وصول مالیات به صورت سنتی روز به روز افزایش پیدا می کند.

خدائیان با تاکید بر اینکه نظام مالیاتی باید شفاف باشد، از عدم اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان انتقاد کرد و گفت: تا زمانی که وصول مالیات سنتی باشد فرار مالیاتی وجود خواهد داشت و از طرفی آمار مموقات مالیاتی زیاد است.

آذربایجان در زمین رژیم صهیونیستی بازی نکند

سفیر سابق ایران در آذربایجان گفت: جمهوری آذربایجان در زمین غربی‌ها و اسرائیل بازی نکند و فرصت تخریب روابط خود با ایران را به رژیم صهیونیستی و سایر مخالفین روابط ایران و آذربایجان ندهد.

به گزارش پیام آشنا، محسن پاک آئین با اشاره به اقدامات خصمانه آذربایجان در قبال ایران، گفت: اقدامات اخیر جمهوری آذربایجان از جمله تعلیق فعالیت‌های سفرای خود در تهران پس از حمله مهاجم به سفارت این کشور و همچنین اخراج ۴ دیپلمات ایرانی از کشورش، نشان‌دهنده دور شدن این کشور با اقدامات دیپلماتیک است.

وی با بیان اینکه دیپلماسی در مقاطعی که اختلاف میان کشورها ایجاد می‌شود می‌تواند نقش ارزنده‌ای را ایفا کند و موجب حل مشکلات شود، ادامه داد: رویکرد ضد دیپلماسی جمهوری آذربایجان موجب تشدید اختلافات خواهد شد و در مجموع به نفع آنها نیست.

سفیر سابق ایران در آذربایجان افزود: امیدواریم جمهوری آذربایجان در زمین غربی‌ها و اسرائیل بازی نکند و فرصت تخریب روابط خود با ایران را به رژیم صهیونیستی و سایر مخالفین روابط ایران و آذربایجان ندهد.

پاک آئین تصریح کرد: افزایش تنش‌ها میان دو کشور بیش از همه به ضرر جمهوری آذربایجان که کشوری در حال توسعه است، خواهد بود.

وی بیان کرد: جمهوری اسلامی ایران تاکنون هوشمندانه از همه و هرگز باب گفتگوها را نبسته اما این حق را دارد که به دنبال اقداماتی از جمله اخراج دیپلمات‌ها، اقدام متقابل انجام دهد و دیپلمات‌های جمهوری آذربایجان را از کنسولگری تبریز و تهران اخراج کند.

سفیر سابق ایران در آذربایجان با بیان اینکه در حال حاضر روابط تهران و باکو نیاز به میانجی ندارد، گفت: این دو کشور می‌توانند بدون میانجی با یکدیگر مذاکره کنند و مشکلاتشان را حل کنند.

پاک آئین گفت: اگر باکو عاقلانه عمل کند و تحت تأثیر القاعات رژیم صهیونیستی قرار نگیرد می‌تواند با ایران مذاکره و اختلافات را حل کند.

وی با تاکید بر اینکه ایران به دنبال تقویت روابط با همسایگان و حل اختلافات با این کشورهاست، تصریح کرد: آذربایجان به نوع رویکرد ایران با عربستان توجه کند، با وجود اختلافات بیشتر و جدی‌ای که میان ایران و عربستان وجود داشت اما امروز در حال حل مشکلات یکی پس از دیگری هستیم لذا این رویکرد را در قبال آذربایجان هم می‌توانیم اتخاذ کنیم اما مشروط بر اینکه این کشور به عنوان یک کشور مستقل تصمیم‌گیری کند و در زمین رژیم صهیونیستی بازی نکند و به دنبال انسداد روابط دیپلماتیک نباشد.

سفیر سابق ایران در آذربایجان افزود: بنظر می‌رسد رژیم صهیونیستی و آمریکا پشت سر تحریک آذربایجان هستند تا این کشور را وادار به درگیری با ایران کنند؛ درواقع همان طرح و تحریکاتی را که برای اوکراین داشتند.

پاک آئین در پایان خاطر نشان کرد: امیدواریم جمهوری آذربایجان عاقل باشد و در دام دسایس غربی‌ها و بویژه رژیم صهیونیستی گرفتار نشود.

یادداشت

توسعه روابط تجاری با عربستان، جهشی مهم در اقتصاد ایران

بررسی‌ها نشان می‌دهد ظرفیت تراز تجاری عربستان نزدیک به ۳۰۰ میلیارد دلار است که پیش‌بینی می‌شود ایران بتواند در سال‌های آینده سهم ۲ تا سه میلیارد دلار از این ظرفیت را تصاحب کند که جهش مهمی در اقتصاد کشورمان به وجود خواهد آمد.

عربستان یکی از کشورهای حاشیه خلیج‌فارس و یکی از مهم‌ترین اعضای شورای همکاری‌های خلیج فارس است که به دلیل شرایط آب و هوایی خشک و نامناسب یکی از بزرگترین واردکنندگان محصولات کشاورزی و غذایی در منطقه غرب آسیا بوده و از ضریب امنیت غذایی پایینی نیز برخوردار است.

دولت این کشور از دهه ۱۹۷۰ میلادی به‌منظور توسعه بخش کشاورزی خود، سیفت افزایش سطح دانش فنی و کشاورزی و توسعه شبکه‌های آبیاری و گسترش تاسیسات ذخیره‌سازی را پیش گرفت اما همواره در تولید محصولات استراتژیکی مثل گندم و خودکفایی در تولید این محصولات ضعف داشته است.

سیاست این کشور استفاده از ظرفیت‌های بنادر خود برای صادر کردن محصولات کشورهایی مانند روسیه و اوکراین به دیگر کشورها بوده است.

عربستان به‌سرعت در حال صنعتی سازی است و یکی از سریع‌ترین رشدهای اقتصادی در جهان را در طول یک سال اخیر تجربه کرده و حتی از هند پیشی گرفته است. تولید ناخالص داخلی عربستان در یک سال منتهی به سه‌ماهه دوم سال ۲۰۲۲ میلادی، ۱۲.۲ درصد افزایش یافته است.

عربستان یکی از مهم‌ترین رقبای اقتصادی ایران در منطقه محسوب می‌شود و ممکن است در آینده‌ای نزدیک به بازاری مهم در همسایگی ایران بدل شود؛ بنابراین بسیار مهم است که ایران استراتژی‌های اقتصادی این کشور و به‌ویژه مبنای سیاست‌گذاری‌های اقتصادی و سند چشم‌انداز ۲۰۳۰ که در سال ۲۰۱۶ در این کشور تنظیم شده را بشناسد.

مبنای سیاست‌گذاری‌های اقتصادی عربستان، کاهش وابستگی به‌نفت و افزایش درآمدهای غیرنفتی و گسترش مشارکت بخش خصوصی است. همچنین این کشور در راستای جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی تلاش می‌کند.

ایران در زمینه‌های پتروشیمی، دارویی، معدنی و نیز فولادی ظرفیت‌های صادراتی خوبی دارد که می‌تواند زمینه‌ساز همکاری‌های تجاری بین دو کشور باشد. به‌علاوه با توجه به استراتژی این کشور برای بالا بردن سطح دانش و فناوری، ایران می‌تواند در راستای همکاری‌های دانش‌بنیان و ارسال فناوری و دانش فنی و مهندسی به این کشور از فرصت‌های تجاری خوبی بهره‌مند شود.

همچنین به دلیل شرایط ضعیف آب و هوایی عربستان برای کشاورزی، ایران می‌تواند در ایجاد زیرساخت‌های کشاورزی و آبیاری و ارسال دانش کشاورزی به این کشور سهیم باشد و نیز بازار این کشور را شناسایی و محصولاتی را که این کشور در تولید آنها ضعف دارد به آن صادر کند.

ناگفته نماند که گسترش روابط تجاری ایران و عربستان می‌تواند به تسهیل نقل و انتقالات پولی و مالی ایران هم کمک کند و علاوه بر آن تجارت با دیگر کشورهای منطقه را نیز تسهیل کند.

مهدی کریمی نفرشی
عضو هیات مدیره کانون انجمن‌های صنایع غذایی کشور

اخبار سراسری

گزارشگران فساد می‌توانند به صورت ناشناس اقدام به گزارشگری کنند

با تصویب نمایندگان مجلس شورای اسلامی، گزارشگران فساد می‌توانند بدون ارائه اطلاعات هویتی و تحت عنوان ناشناس اقدام به گزارش کنند.

به گزارش پیام آشنا، نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی دیروز (یکشنبه) مجلس، گزارش کمیسیون قضائی و حقوقی در مورد طرح حمایت مالی از افشاگران فساد را بررسی کرده و مواد ۱۶ و ۱۷ این طرح را به تصویب رساندند.

بر اساس ماده ۱۶ این طرح، در صورت وجود حقوق برای گزارشگر در سایر قوانین که در این قانون پیش بینی نشده است، وی می تواند از حقوق مذکور در آن قوانین نیز استفاده نماید، مشروط بر آنکه مطابق همان قوانین شرایط برخورداری از آنها را داشته باشد.

بر اساس ماده ۱۷ این طرح گزارشگر می‌تواند بدون ارائه اطلاعات هویتی و تحت عنوان ناشناس اقدام به گزارشگری موضوع این قانون نماید، اما هرگاه گزارشگر در گزارش اعلامی به مرجع پذیرنده هویت خود را اعلام نماید یا به هر نحوی هویت وی برای مرجع پذیرنده کشف گردد، مرجع پذیرنده و مراجع رسیدگی کننده مجاز به افشای اطلاعات گزارشگر بدون اخذ رضایت قبلی وی نیستند.

در صورت حضور گزارشگر با رضایت قبلی، صریح و موردی به عنوان شاهد یا مطلع تبع تحقیق از گزارشگر جداگانه و بدون حضور متهم تحقیق می‌کند. مواجهه گزارشگر با متهم تنها در صورت رضایت قبلی، صریح و موردی او امکانپذیر است.

تبصره ۱- در مواردی که به هر نحوی اطلاعات گزارشگر به صورت عمومی افشا شود، مقام رسیدگی کننده می‌تواند با رعایت قانون آیین دادرسی کیفری گزارشگر را به عنوان شاهد یا مطلع دعوت کند.

تبصره ۲- اطلاعات گزارشگر در این ماده هرگونه اطلاعاتی است که منجر به شناسائی وی یا افراد وابسته به وی می‌شود از قبیل مشخصات سجلی و خانوادگی، محل سکونت و فعالیت آنها

تلاش اردن برای جلوگیری از تشدید تنش‌ها در مسجدالاقصی

مقامات اردنی همچنان به دیدارهای خود با مسئولان اداره اوقاف اسلامی قدس و تلاش برای جلوگیری از تشدید تنش و درگیری‌ها در مسجدالاقصی ادامه می‌دهند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از رسانه‌های فلسطینی، منابع آگاه در اداره اوقاف اسلامی قدس که نامی از آنها نبرده شده، در گفتگو با العربی الجدید بیان کردند که عبدالستار القضات از مسئولان اردنی و عضو شورای اوقاف و امور مقدسات وزارت اوقاف اردن شخصاً پیگیر تحولات جاری در مسجدالاقصی است.

وی پنج‌شنبه گذشته یک روز پس از سرکوب نماز گزاران و اعتکاف کنندگان در مسجد الاقصی و بازداشت ۵۰۰ نفر از آنان به قدس سفر کرد.

به گفته منبع مذکور، جلسات فشرده ای برای ممانعت از تنش و درگیری در مسجد الاقصی برگزار شده است. این در شرایطی است که صدها جوان فلسطینی اعلام کردند که قصد اعتکاف در داخل مسجدالاقصی را دارند و همزمان پلیس رژیم صهیونیستی هم تهدید به حمله به این مسجد کرده است.